

«کرنولوژی مطبوعات حقوقی ایران»

تدوین: کورش نوروز مرادی
کارشناس مسئول نشریات ادواری

این مطبوعات عبارتند از: «رهنما» به مدیریت عبد الله قاجار؛ «ندای جنوب» به مدیریت محمد باقر تنگستانی؛ «آینده ما» به مدیریت محمد رشاد؛ «آخگر» به مدیریت کیوان سمیعی؛ «حقوق زنان» به مدیریت بانو الف. مست حق. مطبوعات مرتبط با موضوع حقوق در سال‌های اخیر عبارتند از: «اطلاعات سیاسی و اقتصادی»؛ «روزنامه اطلاعات»؛ «بندر و دریا»؛ «پاسدار اسلام»؛ «پژوهشنامه متین»؛ «پژوهش‌های علوم انسانی دانشگاه الزهراء»؛ «فصلنامه پژوهشی دانشگاه امام صادق (ع)»؛ «پلیس انقلاب»؛ «پیام حوزه»؛ «پیام زن»؛ «پیام یونسکو»؛ «تازه‌های اقتصاد»؛ «تبیان»؛ «جامعه سالم»؛ «حکومت اسلامی»؛ «نشریه دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه فرودسی مشهد»؛ «رسانه»؛ «رسالت»؛ «زنان»؛ «زن روز»؛ «روزنامه سلام»؛ «فصلنامه سیاست خارجی»؛ «روزنامه سیاست روز»؛ «صنعت بیمه»؛ «صنعت حمل و نقل»؛ «کمیت»؛ «فصلنامه علوم سیاسی»؛ «فصلنامه مدرس»؛ «علوم انسانی»؛ «مرزداران»؛ «فصلنامه مطالعات خاورمیانه»؛ «فصلنامه مطالعات سیاسی»؛ «فصلنامه مطالعات راهبردی»؛ «فصلنامه مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز»؛ «نامه مفید» و «نور علم».

هدف از این تحقیق، تهیه فهرست موضوعی و مهمتر از آن، بررسی روند تاریخی مطبوعات حقوقی است. تحقیق در منابعی که عموماً کلیه شماره‌های آنها در دسترس نیست، ممکن است معایب و کاستی‌هایی را ایجاد نماید. امید است محققین و متخصصین تاریخ جراید و دانش پژوهان حقوق، عیب‌ها و کاستی‌های این مرقوم را نپوشانند و آن را به نحوی متذکر شوند.

شورای ملی منتشر گردید؛ نمایه و پایگاه نمایه روزنامه مجلس اخیراً توسط کتابخانه مجلس تدوین گشته که بسیار ستودنی است و آن را می‌توان قدم مثبتی در تحقیقات حقوقی و تاریخی ایران دانست؛ «محاکمات» سومین نشریه حقوقی است که به مدیریت مجدالاسلام کرمانی در سال ۱۳۲۵ ه. ق منتشر گردید و پس از هفتاد شماره متوقف گشت. به طور کلی در دوره قاجار هفت عنوان نشریه حقوقی و نیمه حقوقی منتشر شد. اوج انتشار نشریات حقوقی در دوره پهلوی دوم است. محل نشر نود درصد نشریات در تهران و سپس به ترتیب قم، تبریز، ساری و اراک می‌باشند. بجز از شش عنوان که مطالبی به زبان فرانسه و انگلیسی نیز دارد مابقی عناوین به زبان فارسی هستند. بی‌شک مطبوعات ایرانی دیگری نیز هستند که چه به صورت پراکنده و چه به صورت مرتب دارای مداخل حقوقی‌اند، اما از آن جایی که آنها را نمی‌توان مطبوعات تخصصی حقوق دانست، از ارائه اسامی آنها در لیست دوری جستم.

سی و پنج سال پس از انتشار نخستین روزنامه که آغاز عصر روزنامه‌نگاری مردمی در ایران بود، اولین نشریه تخصصی ایران متولد شد؛ مطالبی که این نشریه منتشر می‌نمود دقیقاً نشان می‌داد که با هفت نشریه که پیش از آن در ایران منتشر می‌شد تفاوتی فاحش دارد؛ نشریه مذکور برای نخستین بار در مطبوعات ایران از آزادی انتقاد سخن به میان می‌آورد و مطالبش سراسر از قانونگرایی، عدالت، حقوق مردم و ضدیت با ستم و تجاوز بود، «وقایع عدلیه» که باید به عنوان نخستین طلیعه یک روزنامه اصیل و متعهد و ملی در ایران از آن یاد نمود، در سال ۱۲۸۷ ه. ق برابر با ۱۳۴۸ ه. ش در دوران وزارت عدلیه میرزااحسین خان مشیرالدوله (سپهسالار) برای توجیه و تشریح اصلاحات قانونگذاری و نظام حقوقی و دادگستری به عنوان اولین نشریه تخصصی ایرانی و نخستین نشریه تخصصی حقوقی در ایران منتشر گردید. این نشریه متأسفانه بیش از سه شماره دوام نداشته است.

دومین نشریه تخصصی حقوقی، روزنامه مجلس بود که در سال ۱۳۲۴ ه. ق توسط مجلس

ردیف نشر	تاریخ نشر	عنوان اصلی	عنوان دیگر	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	سر دبیر	محل نشر	فاصله نشر	زبان	وابسته به	توضیحات
۱	۱۲۴۸-۵۰ ۱۲۸۶-۸۸ ۱۸۶۹-۷۱	وقایع عدلیه			حسین مشیرالدوله (سپهسالار) پورسقا مشیرالدوله		تهران	ماهانه	فارسی	وزارت عدلیه	
۲	۱۲۸۵-۹۰ ۱۳۲۴-۲۹	مجلس			محمدصادق طباطبائی محمد صدرالاشکانه	ادیب‌الممالک طرغی حسین کاشانی	تهران	نیمه‌ماهانه (جلسه‌ای)	فارسی	مجلس شورای ملی	
۳	۱۲۸۵-۸۶ ۱۳۲۵-۲۶ ۱۹۰۶-۷	محاکمات			مجدالاسلام کرمانی		تهران	نیمه‌ماهانه	فارسی	وزارت عدلیه	
۴	۱۲۸۸-۸۶ ۱۳۲۸-۲۹ ۱۹۱۰-۱۱	دیوان عدالت			رضامدبرالممالک هرندی		تهران	هفتگی	فارسی		
۵	۱۲۹۰ ۱۳۲۹ ۱۹۱۱	روزنامه رسمی دولت ایران	مجله رسمی مجله رسمی وزارت عدلیه روزنامه رسمی شاهنشاهی ایران روزنامه رسمی جمهوری اسلامی		مرتضی‌قلی مؤیدالممالک		تهران	نیمه‌ماهانه	فارسی	مجلس شورای ملی	
۶	۱۳۰۰ ۱۳۳۹ ۱۹۲۱	مذاکرات مجلس شورای ملی	مشروح مذاکرات م. شورای ملی صورت مذاکرات م. شورای ملی مشروح مذاکرات م. ش. اسلامی		ابیر خاهد سیدمحمد هاشمی		تهران	نیمه‌ماهانه (جلسه‌ای)	فارسی	مجلس شورای ملی	مذاکرات ادوار ۱-۳ مجلس شورای ملی در سالهای ۲۷-۱۳۲۵ ش منتشر گردد
۷	۱۳۰۱ ۱۳۴۰ ۱۹۲۲	(مجله) حقوق							فارسی		
۸	۱۳۰۳-۴ ۱۳۴۳-۷۴	قضایی					تهران	دو هفته‌ای	فارسی		
۹	۱۳۰۷	مجله رسمی	روزنامه رسمی دولت ایران // شاهنشاهی ایران // جمهوری اسلامی		علی صادقی		تهران	نیمه‌ماهانه	فارسی	وزارت عدلیه	نگاه کنید به روزنامه رسمی دولت ایران
۱۰	۱۳۰۸	مجله رسمی وزارت عدلیه			(علی صادقی)		تهران	نیمه‌ماهانه	فارسی	وزارت عدلیه	نگاه کنید به روزنامه رسمی دولت ایران
۱۱	۱۳۱۰-۱۱	انوشیروان	کامیارانوشیروان				تهران	ماهانه	فارسی فرانسوی		

ردیف نشر	تاریخ نشر	عنوان اصلی	عنوان دیگر	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	سر دبیر	محل نشر	فاصله نشر	زبان	وابسته به	توضیحات
۱۲	۱۳۱۳ ش	مسرح حقوق و اقتصاد					تهران	ماهانه			
۱۳	۱۳۱۴ ش	مهمانه شهرهای کن کشور	نامه شهرهای	سلطان پارسا قدرت جمهوری	سید حسن پارسا سید حسن پارسا		تهران	ماهانه فصلنامه	فارسی	شهرهای کن کشور	
۱۴	۱۳۱۶-۱۷ ش	مجموعه حقوقی				شمس الدین امیر علی	تهران	ماهانه هفتگی	فارسی	وزارت دادگستری	
۱۵	۱۳۲۲ ش	روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی	روزنامه رسمی دولت ایران مجله رسمی شاهنشاهی ایران روزنامه جمهوری اسلامی				تهران	بهاره	فارسی	وزارت دادگستری	نگاه کنید به: روزنامه رسمی دولت ایران
۱۶	۱۳۲۷ ش	مجله کانون وکلای دادگستری	مجله کانون وکلای	محمد فریا محمد صالحی نایب	محمد فریا فرمان الله بن محمدی محمد علی کاتبی محمد مصدق		تهران	ماهانه فصلی	فارسی انگلیسی	کانون وکلای دادگستری	
۱۷	۱۳۲۸ ش	مذاکرات مجلس مؤسسان					تهران	بهاره (فصلی)	فارسی	مجلس شورای ملی	دوره برگزاری انتشار آن شماره ۱۳۰۴ که منتشر نشده است اصل نسخ موجود است
۱۸	۱۳۲۸-۵۷ ش	مذاکرات مجلس سنا					تهران	بهاره (فصلی)	فارسی	مجلس سنا	کتابه تاریخ نشر آن در کشور است
۱۹	۱۳۲۸ ش	مهمانه ژاندارمری		احمد رسن آبادی	ابوالفضل شهبازی ابوالحسن حسگری	کیومرث سپهر	تهران	ماهانه	فارسی	ژاندارمری کن کشور	
۲۰	۱۳۲۵-۲۶ ش	مجله کانون سرداران		جمال الدین حسینی	علی اصغر فراسیون		تهران	ماهانه	فارسی	بازمانده سرداران ایران	
۲۱	۱۳۲۶ ش	صورت مشروح مذاکرات مجلس و اسناد (کنگره)					تهران	بهاره (فصلی)	فارسی	مجلس شورای ملی مجلس سنا	فصلنامه شماره منتشر گردید
۲۲	۱۳۲۷-۴۰ ش	وزارت دادگستری					تهران	هفتگی	فارسی	وزارت دادگستری	

ردیف نشر	تاریخ نشر	عنوان اصلی	عنوان دیگر	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	سر دبیر	محل نشر	فاصله نشر	زبان	وابسته به	توضیحات
۲۳	۱۳۲۸ ش	مجله حقوقی وزارت دادگستری			بهره دوتایی امیر حسین کاتبی مرتضی حسینی	یحیی مروسی	تهران	ماهانه	فارسی	وزارت دادگستری	
۲۴	۱۳۲۶-۵۶ ش	حقوق امروز		بهاء الدین طباطبایی	بهاء الدین طباطبایی	عالم پور طباطبایی	تهران	ماهانه	فارسی		
۲۵	۱۳۲۶-۴۲ ش	مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی		موسس سعید		عزت نوری	تهران	شش ماه یکبار	فارسی	دانشگاه تهران دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی	
۲۶	۱۳۲۳ ش	هفته دادگستری			سعید مختاری مرتضی حسینی		تهران	۱۵ روز یکبار	فارسی	وزارت دادگستری	
۲۷	۱۳۲۴ ش	حقوق مردم		جعفر منصوریان			تهران	فصلنامه شش ماه یکبار	فارسی		
۲۸	۱۳۲۴ ش	مهمانه قضایی ارتش	مهمانه قضایی		عباس فریبی سیاوش بهرادی		تهران	ماهانه	فارسی	اداره دادوسی پروهای سلاح شاهنشاهی	
۲۹	۱۳۲۸ ش	حقوق و آزادی					تهران	بهاره	فارسی	دانشگاه تهران دانشکده حقوق و علوم سیاسی	
۳۰	۱۳۲۹-۵۷ ش	حقوق بشر		موسی بن محمد	موسی بن محمد		تهران	فصلنامه	فارسی	کمیته بشر حقوق بشر	
۳۱	۱۳۲۹ ش	مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی			ابوالحسن محمدی کیوان آذر حسین بودایی		تهران	فصلنامه	فارسی انگلیسی فرانسوی	دانشگاه تهران دانشکده حقوق و علوم سیاسی	
۳۲	۱۳۲۹ ش	مجله کانون وکلای دادگستری آذربایجان			ابوالفضل فاضلی	فرید	تهران	بهاره	فارسی	کانون وکلای دادگستری آذربایجان	
۳۳	۱۳۵۲ ش	نشریه دانشکده حقوق دانشگاه ملی	نشریه دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی			رضا پویان	تهران	فصلنامه	فارسی انگلیسی فرانسوی	دانشگاه ملی ایران دانشکده حقوق	

ردیف نشر	تاریخ نشر	عنوان اصلی	عنوان دیگر	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	سر دبیر	محل نشر	فاصله نشر	زبان	وابسته به	توضیحات
۳۴	۱۳۵۳ ش	حقوق بین الملل			عبدالله		تهران	فصلنامه	فارسی	انجمن حقوق بین المللی	
۳۵	۱۳۵۵ ش	نشریه مؤسسه حقوق تطبیقی			حسن اهدار	حسین صفایی	تهران	شش ماه یکبار	فارسی انگلیسی فرانسوی	دانشگاه تهران دانشکده حقوق و علوم سیاسی مؤسسه حقوق تطبیقی	
۳۶	۱۳۵۸ ش	روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران	روزنامه رسمی دولت ایران مجله رسمی روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران		ابوان ملایری سید یحیی مرتضی		تهران	روزانه	فارسی	روزنامه رسمی دولت ایران	
۳۷	۱۳۵۸ ش	گزارشهای حقوقی			محمد علی جداری فرید		تهران	دو هفتگی	فارسی		
۳۸	۱۳۵۸ ش	ندای عدالت			سواد صادقی		تهران	ماهانه	فارسی	انجمن اسلامی کارکنان وزارت دادگستری	
۳۹	۱۳۵۸ ش	نشریه جمعیت حقوقدانان ایران			عباس فریبی سیاوش بهرادی		تهران	ماهانه	فارسی	جمعیت حقوقدانان ایران	
۴۰	۱۳۵۸ ش	مذاکرات مجلس شورای اسلامی	مذاکرات مجلس شورای ملی مشروح مذاکرات مشروح مذاکرات				تهران	بهاره (فصلی)	فارسی	مجلس شورای اسلامی	
۴۱	۱۳۶۰ ش	نشریه مؤسسه کل انقلاب		دانشگاه کل انقلاب جمهوری اسلامی ایران			تهران	دو ماه یکبار	فارسی	دانشگاه کل انقلاب جمهوری اسلامی ایران	
۴۲	۱۳۶۳ ش	کارشاس			شمس الدین علی عزوی سید یحیی مدنی	سید یحیی مدنی	تهران	ماهانه	فارسی	کانون کارشاسان رسمی دادگستری	
۴۳	۱۳۶۲ ش	مجله حقوقی			گودرز انصاری سهرس	محمد حسینی	تهران	فصلنامه	فارسی	دفتر خدمات حقوقی بین المللی جمهوری اسلامی ایران	
۴۴	۱۳۶۴ ش	فصلنامه حق حقوقی و قضایی					تهران	فصلنامه	فارسی	وزارت دادگستری	از دوره چهارم بهار ۱۳۶۶ تغییر نام داده است

۷
سازمان اسناد و کتابخانه ملی

ردیف نشر	تاریخ نشر	عنوان اصلی	عنوان دیگر	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	سر دبیر	محل نشر	فاصله نشر	زبان	وابسته به	توضیحات
۴۵	۱۳۶۴ ش	نشریه دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی	نشریه دانشکده حقوق دانشگاه ملی		گودرز انصاری جهرمی		تهران	شش ماه یکبار	فارسی	دانشگاه شهید بهشتی و دانشکده حقوق	نگاه کبیده به: نشریه دانشکده حقوق دانشگاه ملی
۴۶	۱۳۶۵ ش	مجموعه فصلنامه‌های حقوقی			گودرز انصاری جهرمی		تهران	فصلنامه	فارسی	دانشگاه شهید بهشتی و دانشکده حقوق	
۴۷	۱۳۶۶ ش	فصلنامه مطالعات حقوقی و قضایی			فصلنامه سن		تهران	فصلنامه	فارسی	وزارت دادگستری و مرکز مطالعات حقوقی و قضایی	نگاه کبیده به: فصلنامه سن
۴۸	۱۳۶۷ ش	بالقسط					تهران	شش ماه یکبار	فارسی	سازمان قضایی نیروهای مسلح	
۴۹	۱۳۶۷ ش	عصا		صبا مهر عمادی	نورالدین حسن خانی		تهران	فصلنامه حقوقی	فارسی		
۵۰	۱۳۶۶ ش	مجموعه کانون وکلای	مجموعه کانون وکلای دادگستری		گودرز انصاری جهرمی		تهران	شش ماه یکبار	فارسی	کانون وکلای دادگستری ایران	نگاه کبیده به: مجموعه کانون وکلای دادگستری
۵۱	۱۳۶۶ ش	پوشش حقوق بشر					تهران	دو ماه یکبار	فارسی	وزارت امور خارجه	
۵۲	۱۳۶۰ (۱۳۶۱) ش	نشریه آموزشی فصلنامه سازمان قضایی نیروهای مسلح			عاشق علی کریمی		تهران	نیمه سال	فارسی	سازمان قضایی نیروهای مسلح	
۵۳	۱۳۶۰ ش	حقوق			محمد علی فلاحتیان نظر آبادی		تهران	ماهانه	فارسی	وزارت دادگستری و دانشکده علوم قضایی و خدمات اداری	
۵۴	۱۳۶۰ ش	مجموعه قضایی و حقوقی دادگستری جمهوری اسلامی ایران	مجموعه حقوقی وزارت دادگستری		حسین مهرپور		تهران	فصلنامه	فارسی	وزارت دادگستری جمهوری اسلامی ایران	
۵۵	۱۳۶۰ ش	مجموعه کانون وکلای دادگستری آذربایجان					تهران	دو ماه یکبار	فارسی	کانون وکلای دادگستری آذربایجان	دوره دوم

ردیف نشر	تاریخ نشر	عنوان اصلی	عنوان دیگر	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	سر دبیر	محل نشر	فاصله نشر	زبان	وابسته به	توضیحات
۵۶	۱۳۶۱ ش	حقوق تطبیقی بین المللی		گودرز انصاری جهرمی	ابراهیم بیکزاده		تهران	سالانه	فارسی و انگلیسی فرانسه		
۵۷	۱۳۶۱ ش	رهمنون		محمد امامی کاشانی	وسعد الشیاق		تهران	فصلنامه	فارسی	مدرسه عالی شهید مطهری (سپهسالار)	
۵۸	۱۳۶۲ ش	نصیرت		محمد مهدی مطهری	حسن خیری		اراک	فصلنامه	فارسی	دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک	
۵۹	۱۳۶۳ ش	فقه کاشان نو در فقه اسلامی		عبدالله ایزدپناه	محمد علی نجفی		قم	فصلنامه	فارسی	سوزه علمیه قم و دفتر تحقیقات اسلامی	
۶۰	۱۳۶۳ ش	مجموعه علمی پژوهشی قانونی			حسن توفیقی		تهران	دو ماه یکبار	فارسی	سازمان پژوهش‌های حقوقی کشور	
۶۱	۱۳۶۴ ش	فقه اهل بیت (ع)		سید محمود هاشمی شاهرودی	سید محمود هاشمی شاهرودی		قم	فصلنامه	فارسی		
۶۲	۱۳۶۵ ش	دائری		محمد مصدق مهدوی	اکبر تاجیکزاده		تهران	ماهانه	فارسی		
۶۳	۱۳۶۵ ش	دیدگاههای حقوقی		حسین آملی	علامه ضامندی		تهران	فصلنامه	فارسی	وزارت دادگستری و دانشکده علوم قضایی و خدمات اداری	
۶۴	۱۳۶۶ ش	سنوکل ستر		محمد رضا کامیار	محمد حسن خلیلی		تهران	فصلنامه	فارسی	وزارت دفاع و پشتیبانی	
۶۵	۱۳۶۶ ش	حقوق و اجتماع		محمد رضا کامیار	محمد رضا کامیار		تهران	دو ماه یکبار	فارسی		
۶۶	۱۳۶۷ ش	حقوق زنان		انوشیروان کرمی دادگان			تهران	ماهانه	فارسی		

ردیف نشر	تاریخ نشر	عنوان اصلی	عنوان دیگر	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	سر دبیر	محل نشر	فاصله نشر	زبان	وابسته به	توضیحات
۶۷	۱۳۶۷ ش	حقوق جنس		عبدالله عسکری موسوی لاری	عبدالله عسکری موسوی لاری		تهران	دو ماه یکبار	فارسی و انگلیسی		
۶۸	۱۳۶۷ ش	دائره		حسین مهرپور مهر آبادی			تهران	فصلنامه	فارسی و انگلیسی	موسسات تنظیمات و خدمات حقوقی و آموزش	
۶۹	۱۳۶۷ ش	مطالعات حقوقی و سیاسی		محمد رضا خلیلی	ناصر حدادی		تهران	نیمه سال	فارسی	دانشگاه تهران و دانشکده حقوق و علوم سیاسی	فصلنامه حقوقی نشریه
۷۰	۱۳۶۷ ش	وکالت		سید رضا مهدوی نیم آبادی	سید رضا مهدوی نیم آبادی		تهران	ماهانه	فارسی		
۷۱	۱۳۶۸ ش	دادگستر		حسن رحیمی	حسن رحیمی		تهران	نیمه سال	فارسی		
۷۲	۱۳۶۸ ش	کانون نشریه داخلی کانون وکلای دادگستری و کانون بازرگان و کشاورزان			سید علی باقری		تهران	نیمه سال	فارسی	کانون وکلای دادگستری و کانون بازرگان و کشاورزان	
۷۳	۱۳۶۸ ش	مجموعه پژوهش حقوق و سیاست		حسین ملان دادگان	محمد رضا خلیلی		تهران	ماهانه	فارسی	دانشگاه علامه طباطبائی و دانشکده علوم سیاسی	
۷۴	۱۳۶۸ ش	مجموعه مجله آموزش عالی قم		حسین رحیمی			تهران	فصلنامه	فارسی	مجمع آموزش عالی قم	

منابع و ماخذ

۱. فریدون آدمیت، اندیشه شرقی و حکومت قانون عصر سپهسالار (تهران: خوارزمی، ۱۳۵۱).
۲. کونل کپن، تاریخ سانسور در مطبوعات ایران: ج. ۱ (تهران: آگاه، ۱۳۶۰)، ص ۴۶.
۳. سید فرید قاسمی، راهنمای مطبوعات ایران (عصر قاجار)، (تهران: مرکز... رسانه‌ها، ۱۳۶۲).
۴. سید فرید قاسمی، راهنمای مطبوعات ایران ۱۳۵۷ تا ۱۳۶۱ (تهران: مرکز... رسانه‌ها، ۱۳۶۲).
۵. مسعود برزین، شناسنامه مطبوعات ایران ۱۳۱۵ تا ۱۳۵۷ (تهران: بهجت، ۱۳۶۱).
۶. پوری سلطانی: رضا اقتدار، راهنمای مجله‌ها و روزنامه‌های ایران ۱۳۶۲ تا ۱۳۶۵ (تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۶۶).
۷. سید محمد صدری طباطبائی نائینی، راهنمای مطبوعات ایران ۱۳۰۴ ش تا ۱۳۵۷ ش، (تهران: مرکز... رسانه‌ها، ۱۳۶۸).
۸. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اداره کل مطبوعات داخلی، فهرست نشریات دارای مجوز انتشار (تهران: اداره کل مطبوعات داخلی، ۱۳۶۸ و ۱۳۶۹).
۹. کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، پایگاه نشریات اداری و پیاپی‌های کتابخانه مجلس.